

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Nc/2/2025
Identifikačné číslo spisu:	1218201711
Dátum vydania rozhodnutia:	10.07.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1218201711.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Mgr. Ing. H. Y., narodeného XX. Q. XXXX, S., S. X, proti žalovanému Ing. G. U., narodenému XX. Y. XXXX, R., A. M. XXX, Č., zastúpeného advokátskou kanceláriou agner & partners, s. r. o., Bratislava, Špitálska 10, IČO: 36 722 758, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. B2-13C/12/2018, o vylúčení sudcov Krajského súdu v Bratislave z prejednávania a rozhodovania sporu vedeného na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 7Co/133/2024, takto

rozhodol:

Sudkyne Krajského súdu v Bratislave JUDr. Mariana Harvancová, Mgr. Adela Unčovská a Mgr. Nina Dubovská n i e s ú vylúčené z prejednávania a rozhodovania sporu vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 7Co/133/2024.

Odôvodnenie

1. V konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“) pod sp. zn. 7Co/133/2024 žalobca podaním z 29. júna 2025 vzniesol námietku zaujatosti voči sudkyniam Krajského súdu v Bratislave s nasledovným odôvodnením: „S akcentom aj na listinný dôkaz z Právnych listov zaslaný dnes krajskému súdu do tohto odvolacieho konania boli dnes získané z prostredia senátu poznatky o negatívnom vzťahu sudkyne Mgr. Adela Unčovská k mojej osobe....., čoho výsledkom má byť zamietnutie mnou podaného odvolania bez riadneho a kvalifikovaného právneho posúdenia veci. Sudkyňa sa mala namietať u p. predsedu krajského súdu, o čom nemám vedomosť. S pocitom jemnej opatrnosti a negatívneho vzťahu pani sudkyne Mgr. Adela Unčovská pretraktovaného pred tretími osobami sa týmto vznáša námietka zaujatosti. Je teda nesporným, že na odvolací senát ako celok nie je možným nahliadnuť ako na nestranný súd, o to viac ak o námietke nestrannosti voči zákonnej sudkyňi mestského súdu a nestrannosti už prvotného okresného súdu nebolo doposiaľ rozhodnuté v súlade s rozhodovacou praxou ESĽP - case Pullar p. Spojené kráľovstvo a iné Taktiež sudkyňa JUDr. M. Harvancová sa javí ako sporná, nie je garanciou spravodlivého rozhodnutia vo veci samej.“

2. Súčasťou spisového materiálu k podanej námietke zaujatosti boli aj vyjadrenia sudkýň - členiek senátu

7Co.

Predsedička senátu a sudkyňa spravodajkyňa JUDr. Mariana Harvancová sa vyjadrila, že vo veci vedenej na Krajskom súde pod sp. zn. 7Co/133/2024 nemá pomer k sporu, k stranám sporu, ani k ich zástupcom a vo veci sa necíti byť zaujatá. Čo sa týka obsahu žalobcom pripojeného článku, tak s týmto sa oboznámila až po podaní námietky zaujatosti a z jeho obsahu nevyplýva akákoľvek súvislosť s jej osobou.

K námietke zaujatosti sa vyjadrila sudkyňa Mgr. Adela Unčovská. Oznámila, že vo veci vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 7Co/133/2024 nemá pomer k sporu, k stranám sporu, ani k ich zástupcom a vo veci sa necíti byť zaujatá. S obsahom žalobcom pripojeného článku sa oboznámila až po podaní námietky zaujatosti a z jeho obsahu nevyplýva akákoľvek súvislosť s jej osobou.

Sudkyňa Mgr. Nina Dubovská uviedla, že vo veci vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 7Co/133/2024 nemá pomer k sporu, k stranám sporu, ani k ich zástupcom a vo veci sa necíti byť zaujatá.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd nadriadený Krajskému súdu v Bratislave [(§ 54 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej v texte „CSP“)] preskúmal vec a posúdil opodstatnenosť námietky zaujatosti z aspektu existencie dôvodov, pre ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci v zmysle § 49 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že námietka zaujatosti nebola podaná dôvodne.

4. Podľa § 49 ods. 1 CSP sudca je vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu, ak so zreteľom na jeho pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti.

5. Podľa § 52 ods. 1 CSP strana má právo z dôvodov uvedených v § 49 uplatniť námietku zaujatosti.

6. Podľa § 52 ods. 2 CSP v námietke zaujatosti musí byť okrem všeobecných náležitostí podania uvedené, proti komu smeruje, dôvod, pre ktorý má byť sudca vylúčený, kedy sa strana uplatňujúca si námietku o dôvode vylúčenia dozvedela a dôkazy na preukázanie svojho tvrdenia, ktorých povaha to pripúšťa, okrem tých, ktoré nemôže bez svojej viny pripojiť. Na podanie, ktoré nespĺňa náležitosti podľa prvej vety, súd neprihliada; v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá. Ustanovenia o odstraňovaní väd podania sa nepoužijú.

7. Účelom právnej úpravy vyjadrenej v citovanom § 49 ods. 1 CSP je prispieť k nestrannému prejednaniu sporu (veci), k nezaujatému prístupu súdu k stranám sporu (účastníkom), k ich zástupcom alebo k osobám zúčastneným na konaní a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Cieľu sledovanému uvedeným ustanovením zodpovedá právna úprava skutočností, ktoré sú z hľadiska vylúčenia sudcu/sudcov z prejednávania a rozhodovania sporu (veci) považované za právne relevantné. Je nimi existencia určitého právne významného vzťahu sudcu, a to: a/ k sporu (veci), v rámci ktorého by bol daný konkrétny záujem sudcu na určitom spôsobe skončenia sporu alebo konania, b/ k stranám sporu (účastníkom konania), ktorý by bol založený na príbuzenskom alebo rýdzo osobnom (pozitívnom alebo negatívnom) pomere k nim, c/ k zástupcom strán sporu (účastníkov konania), ktorý by bol založený na pomere vykazujúcom znaky vzťahu uvedeného pod b/, alebo d/ k osobám zúčastneným na konaní.

8. Citované zákonné ustanovenie predpokladá taký vzťah vlastného záujmu sudcu na prejednávanom spore (veci) alebo taký jeho osobný vzťah k stranám sporu (účastníkom konania), k ich zástupcom alebo k osobám zúčastneným na konaní, ktorý by pri všetkej možnej snahe o správnosť rozhodnutia ovplyvnil jeho objektívny pohľad na spor a v konečnom dôsledku by mohol viesť k vydaniu nezákonného rozhodnutia.

9. Sudcu možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania buď na základe oznámenia sudcu (§ 50 CSP) alebo na návrh strany (§ 52 CSP). Obsahom práva na prejednanie sporu pred nestranným súdom nie je povinnosť súdu vyhovieť každému návrhu oprávnených osôb a vždy vylúčiť sudcu z ďalšieho

prejednávania a rozhodovania sporu pre zaujatosť. Obsahom základného práva na prejednanie sporu nestranným súdom je len povinnosť prejsť každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia a rozhodnúť o ňom (I. ÚS 73/97, I. ÚS 27/98, II. ÚS 121/03). Vzhľadom na to, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 49 až § 58 CSP predstavuje výnimku z ústavnej zásady, podľa ktorej nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), možno sudcu vylúčiť z prejednávania a rozhodovania sporu skutočne iba výnimočne a z naozaj závažných dôvodov, ktoré mu celkom zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom nezaujato a spravodlivo. Pri posudzovaní dôvodov namietanej nezaujatosti treba mať na zreteli nielen právnu úpravu danú ustanoveniami CSP, ale tiež judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) a Ústavného súdu Slovenskej republiky a napokon aj závery, ku ktorým dospela doterajšia rozhodovacia prax najvyššieho súdu.

10. ESLP pri riešení otázky nestrannosti sudcu vychádza z toho, že okrem nezávislosti sudcu je potrebné brať zreteľ aj na ďalšie aspekty subjektívneho a objektívneho charakteru. Tieto aspekty nestrannosti rozlíšil aj pri svojom rozhodovaní (pozri napríklad Piersack proti Belgicku). Subjektívna stránka nestrannosti sudcu sa týka jeho osobných prejavov vo vzťahu ku konkrétnemu prípadu a k stranám sporu, prípadne k ich zástupcom. Pri subjektívnej nestrannosti sa vychádza z prezumpcie nestrannosti dovtedy, kým nie je preukázaný opak. Na preukázanie nedostatku subjektívnej nestrannosti vyžaduje judikatúra ESLP dôkaz o skutočnej zaujatosti (pozri napríklad Hauschildt proti Dánsku). Rozhodujúci nie je subjektívny aspekt, ale existencia objektívnych skutočností, so zreteľom na ktoré môžu vzniknúť pochybnosti o nestrannosti sudcu. Uplatňuje sa tu tzv. teória zdania nezaujatosti (pozri tézu, že spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná). Nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť (Delcourt proti Belgicku). Objektívny aspekt nestrannosti je založený na vonkajších inštitucionálnych, organizačných a procesných prejavoch sudcu a jeho vzťahu k prejednávanému sporu, stranám, ich zástupcom a osobám zúčastneným na konaní. Rozhodujúcim prvkom v otázke rozhodovania o (ne)zaujatosti zákonného sudcu je, či obava strany sporu je objektívne oprávnená. Relevantnou je len taká obava z nedostatku nestrannosti, ktorá sa zakladá na objektívnych, konkrétnych a dostatočne závažných skutočnostiach.

11. Z § 30 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach a o zmene a doplnení niektorých zákonov vyplýva (o. i.) povinnosť sudcu zdržať sa všetkého, čo by mohlo ohroziť dôveru v nezávislé, nestranné a spravodlivé rozhodovanie súdov. Sudca musí vystupovať nezaujato a dbať o to, aby jeho nestrannosť nebola dôvodne spochybňovaná. K stranám je povinný pristupovať bez akýchkoľvek predsudkov. Aj so zreteľom na toto ustanovenie má sudca zachovávať k sporu, stranám, ich zástupcom a osobám zúčastneným na konaní vždy vecný a profesionálny prístup.

12. V danom prípade žalobca namietal nestrannosť odvolacieho senátu 7Co Krajského súdu v Bratislave, a to z dôvodu negatívneho vzťahu členky senátu Mg. Adely Unčovskej voči jeho osobe a „spornosť“ osoby predsedníčky senátu JUDr. Mariany Harvancovej. Tieto jeho „poznatky“ mali vyplývať z článku Právne listy, ktorý predložil ako dôkaz do odvolacieho konania. Nadriadený súd preskúmal predmetný článok a dospel k záveru, že takéto dôvody námietky zaujatosti uplatnenej žalobcom voči predsedníčke senátu a jej členkám sa nenaplnili. Z obsahu článku nevyplýva žiadna zmienka o sudkyniach odvolacieho senátu 7Co. Ide tak len o subjektívny názor (pocit) žalobcu, tento však nemôže bez ďalšieho zakladať dôvod pre legitímne obavy z nestranného a nezaujatého rozhodovania namietaných sudkýň. Z vyjadrenia predsedníčky senátu a členiek senátu vyplýva, že k veci, k účastníkom konania, ani k ich zástupcom nemajú žiaden vzťah, ktorý by ich vylučoval z prejednávania a rozhodovania veci a vo veci sa necítia byť zaujaté. Je potrebné zdôrazniť, že obava (pocit) z nestrannosti nestačí na založenie dôvodných pochybností o nedostatku nezaujatosti vzhľadom na právne (ústavné i zákonné) garancie nezávislosti sudcov a zákonné povinnosti sudcov konať vo veci bez predsudkov, nezávisle a nestranne. Relevantnou je len taká obava z nedostatku nestrannosti, ktorá sa zakladá na objektívnych, konkrétnych a dostatočne závažných skutočnostiach, ktoré však predložené podanie nespĺňa. Objektívnu nestrannosť nemožno chápať tak, že čokoľvek, čo môže vrhnúť čo aj len tieň pochybnosti na nestrannosť sudcu, ho automaticky vylučuje z prejednávania a rozhodovania veci. Vzhľadom na uvedené, táto námietka nemôže byť sama osebe dôvodom na to, aby najvyšší súd rozhodol o vylúčení sudkýň senátu 7Co Krajského

súdu v Bratislave.

13. Najvyšší súd dodáva, že inštitút vylúčenia sudcu z prejednávania a rozhodnutia veci je prostriedok ultima ratio, nakoľko tento inštitút v podstate zasahuje do ústavne garantovaného práva na zákonného sudcu, a preto je v každom konkrétnom prípade potrebné k otázke možného vylúčenia (zákonného) sudcu z prejednávania veci pre zaujatosť pristupovať so všetkou opatrnosťou a dôkladnosťou a starostlivo zvážiť, či skutočne existujú dôvody, ktoré sudcovi celkom zjavne bránia spor prejednať a rozhodnúť nestranne a nezávisle. Ústavný imperatív, že nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi (čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky), je predovšetkým ochranou proti ľubovoľnému či účelovému obsadzovaniu konajúceho súdu. Možno konštatovať, že rovnako neústavné a nezákonné ako prejednanie a rozhodnutie veci sudcom, o ktorého nezaujatosti je pochybnosť, by bolo aj rozhodnutie o vylúčení sudcu v prípade, kde pre také opatrenie nie sú splnené zákonné podmienky.

14. Keďže v danej veci neexistujú dôvody, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o nestrannosti súdneho rozhodovania žalobcom spochybňovaných sudkýň Krajského súdu v Bratislave, najvyšší súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

15. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.